

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: **1/ R. R., 2/ M. R., 3/ Prof. RNDr. P. H., DrSc., 4/ Ing. N. H., všetci zastúpení advokátkou JUDr. M. Š.**, proti žalovanému: **Krajský stavebný úrad v Bratislave**, Lamačská cesta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia zo dňa 21. januára 2007, č. A/2007/1729/BHN, o odvolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 4. novembra 2008, č. k. 1 S 80/2008-87, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 4. novembra 2008, č. k. 1 S 80/2008-87 **z m e ň u j e** tak, že do konania **p r i b e r á** účastníkov správneho konania **M. E. a manželku M. E., rod. D.**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením krajský súd pripustil vstup do konania M. E. a manželku M. rod. D., ako vedľajších účastníkov konania na strane žalovaného správneho orgánu, Krajského stavebného úradu v Bratislave. Z odôvodnenia uznesenia vyplynulo, že tak rozhodol podľa § 250 ods. 1 OSP a podľa § 93 ods. 1 OSP a s poukazom na to, že výsledkom tohto sporu môžu byť dotknuté práva a povinnosti stavebníkov M. E. a manž. M., rod. D., vyplývajúce z rozhodnutia Mesta Malacky č. SOÚ/2007/244/Fa zo dňa 28. februára 2007.

Proti tomuto uzneseniu podali včas odvolanie žalobcovia 1/ až 4/ a navrhli ho zrušiť. Poukázali na to, že súdne preskúmovacie konanie začalo 16.04.2008 a § 250 ods. 1 druhá veta OSP je účinný od 15.10.2008. Uviedli, že zastávajú názor, že retroaktivita je prípustná len vtedy, ak je pre občana výhodnejšia, a v tomto prípade sú znevýhodnení práve žalobcovia, ktorých vlastnícke práva sú vydaným stavebným povolením v značnom rozsahu dotknuté. Namietli, že vedľajší účastníci boli pripustení bez povinnosti zastupovania advokátom, čo žalobcovia považujú za znevýhodnenie obhajoby svojich práv.

Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c OSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nie je možné potvrdiť.

Podanou žalobou sa žalobcovia domáhajú preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Podľa § 93 ods. 1 OSP. ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Zákonnou podmienkou pre vstup tretej osoby do konania v postavení vedľajšieho účastníka na strane žalobcu alebo žalovaného je jej právny záujem na výsledku konania, ktorý je daný spravidla vtedy, ak rozhodnutím vo veci bude ovplyvnené jej právne postavenie. Postavenie vedľajšieho účastníka charakterizujú rovnaké procesné práva a povinnosti ako účastníka, na stranu ktorého sa pripojil. Jeho postavenie je však odlišné v tom, že i keď koná vo vlastnom mene, jeho postavenie je čiastočne obmedzené postavením účastníka, ktorý je dominus litis. Napríklad nemôže disponovať predmetom konania, podať návrh na obnovu konania, odvolanie nemôže podať proti vôli účastníka, môže ho podať, ak takéto právo má účastník, ale iba do uplynutia odvolacej lehoty účastníka.

Správne súdnictvo je upravené v piatej časti OSP a v tejto časti je aj špecificky upravený okruh účastníkov, ktorý je viazaný na účasť v administratívnom konaní. Oproti všeobecnému súdnictvu v správnom súdnictve je určená i tzv. aktívna procesná legitímácia i pasívna procesná legitímácia. V § 250 ods. 1 OSP (v znení pred 15.10.2008) je uvedené, že účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Podľa § 250 ods. 2 OSP žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach (aktívna procesná legitímácia). Kto môže byť žalovaným je upravené v § 250 ods. 4 OSP tak, že pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni (pasívna procesná legitímácia). Z toho je zrejmé, že okruh účastníkov je závislý na okruhu účastníkov administratívneho konania, ktorého výsledkom je napadnuté rozhodnutie. Konanie o prieskum zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy má výrazne individuálny charakter, pretože predmetom prieskumu je porušenie individuálnych práv konkrétneho právneho subjektu – účastníka administratívneho konania. Vedľajší účastník na strane žalovaného – štátneho orgánu nie je prípustný už ani z toho dôvodu, že štátny orgán chráni verejný záujem, teda aj záujem vedľajšieho účastníctva.

Práve z dôvodu nevhodnosti použitia ustanovenia § 93 OSP v správnom súdnictve došlo s účinnosťou od 15.10.2008 k novelizácii § 250 ods. 1 OSP a jeho doplnenia o druhú vetu v znení: „Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.“ Touto novelizáciou sa má zabrániť tomu, aby napríklad v stavebných veciach nedošlo k zrušeniu stavebného povolenia stavebníkovi, ktorý nebol účastníkom súdneho preskúmovacieho konania. Dochádzalo k tomu napríklad v prípadoch, keď vlastník susediacej nehnuteľnosti podal ako účastník stavebného konania odvolanie. V prípade, že mu nebolo vyhovené, podal žalobu podľa druhej hlavy piatej časti OSP. Žalobcom bol v takýchto prípadoch vlastník susediacej nehnuteľnosti, nespokojný z nejakého dôvodu s vydaným stavebným povolením a žalovaným správnym orgánom bol orgán štátnej správy, ktorý rozhodoval o jeho odvolaní v správnom (stavebnom) konaní. V prípade vyhovujúceho rozsudku a zrušenia rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov ostal stavebník (aj napr. s postaveným domom) bez stavebného povolenia. V takomto súdnom preskúmovacom konaní došlo k porušeniu ústavných práv stavebníka, lebo o jeho veci – o jeho stavebnom povolení – rozhodoval (správny) súd bez toho, aby bol účastníkom súdneho preskúmovacieho konania (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

S ohľadom na uvedený ústavný princíp a s poukazom na prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 15. októbra 2008 (§ 372p ods. 1 OSP: „Na konania začaté pred 15. októbrom 2008 sa použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak.“) je možné použiť novelizované znenie ustanovenia § 250 ods. 1 OSP aj vo veciach, v ktorých súdne preskúmovacie konanie začalo pred 15.10.2008. Je to v záujme účastníka správneho konania - stavebníka, ktorého stavebné povolenie, resp. rozhodnutie o odvolaní proti nemu je predmetom súdneho preskúmovacieho konania a jeho práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté. Takéto procesné rozhodnutie (o pribratí do súdneho preskúmovacieho konania účastníka správneho konania) nijako neznevýhodňuje žalobcov, ktorí majú stále rovnakú možnosť obhájiť v súdnom preskúmovacom konaní svoje tvrdenie, že ich vlastnícke práva sú vydaným stavebným povolením v značnom rozsahu dotknuté.

Neobstojí ani námietka žalobcov, týkajúca sa povinného právneho zastúpenia, keďže ustanovenie § 250a OSP uvedenú povinnosť ukladá len žalobcom.

Pretože v danej veci bolo potrebné vydať rozhodnutie podľa novelizovaného ustanovenia § 250 ods. 1 vety druhej OSP, odvolací súd podľa § 220 v spojení s § 246c prvá veta OSP napadnuté uznesenie krajského súdu zmenil. Pre poučenie takéhoto rozhodnutia, vydaného krajským súdom, platí ustanovenie § 246c ods. 1, druhá veta OSP.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 18. marca 2009

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová